

О. О. ХОДАКОВСЬКА,
к.філол.н., доцент
кафедри іноземних мов № 1
НУ "ЮАУ ім. Ярослава Мудрого"

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Не викликає жодного сумніву те, що якість вищої освіти посідає одне з чільних місць з-поміж факторів успішного розвитку будь-якої країни. Рівень інтелектуального потенціалу країни стає провідним чинником економічної і політичної самостійності країни. Освітні технології зазнають трансформацій завдяки саме цим вимогам суспільства. Поширюється вживання новітніх інформаційних засобів та програм.

Найбільш популярними на сьогодні є комп'ютерні учбові курси. Завдяки сучасним Інтернет-технологіям створюються оптимальні умови для дистанційного навчання. Перевагою такого виду навчальної діяльності є те, що студент може працювати та консультиватися з викладачем у зручному для нього режимі в бібліотеці, вдома, комп'ютерному класі.

Саме спілкування є головним чинником дистанційного навчання. При цьому використовують електронну пошту, список розсилки, телеконференції. Сприяє кращому засвоєнню матеріалу й прямий (он-лайн) доступ до навчального матеріалу, який пропонується у вигляді текстів, графіки, відеофрагментів, тестів тощо.

Концепція використання інформаційних технологій в освіті є сформованою та цілісною (К. К. Колин, Є. С. Полат та ін.). У працях Є. С. Полат [3] розглянуто особливості використання інформаційних технологій та відзначено їхній вплив на формування критичного мислення та вміння розв'язувати проблемні завдання, а також здатність до швидкого обміну інформацією.

Завданням новітніх технологій є, безперечно, вдосконалення навчального процесу, його пришвидшення та оптимізація. Очевидним є й поліпшення вмотивованості студентів. Ефективність такого навчання відзначають дослідники К. Беннет, Дж. Кэмпбелл, Д. Садкер тощо. Зростання рівня викладання та ефективності засвоєння матеріалу відбуваються завдяки наочності, аудіо та відео підтримці, своєчасному контролю.

Під час використання мультимедійних засобів реалізується низка методичних, дидактичних, педагогічних та психологічних принципів, а творчий підхід зумовлює розвиток умінь з аналізу й синтезу, логічного мислення тощо.

Не викликають сумніву принципи, які реалізуються під час реалізації мовної підготовки з урахуванням найсучасніших комп'ютерних технологій:

- індивідуалізації та диференційованого принципу навчання;
- урахування індивідуальних темпів роботи учня та доступності для кожного користувача [2].

Використання новітніх програм дає змогу залучити різні форми роботи (індивідуальну, парну й групову), використовувати різноманітні види презентації матеріалу, а також організувати самостійну роботу студента та її моніторинг.

Дослідники відзначають, що робота з комп'ютерним програмним матеріалом ліквідує "одну з найважливіших причин негативного ставлення до навчання – неуспішне виконання завдання, спричинене незрозумінням матеріалу й недостатньою обізнаністю з матеріалом" [2, с. 334].

Наявність у всесвітній мережі словників та енциклопедій, створення таких навчальних програм, які надають можливість кількох спроб виконання завдання, полегшують виконання вправи, знімають психологічну напругу й сприяють всебічному заглибленню в матеріал, що вивчається.

Як згадувалося раніше, комп'ютерні програми можна успішно використовувати для організації самостійної роботи студентів. Варто зазначити, що й інші види роботи також є прийнятними. Уведення нового матеріалу, презентація нових ЛО, виконання тренувальних та комунікативних вправ, отримання й користування країнознавчою інформацією, іншомовне спілкування (можливе й з носіями мови), проведення онлайн конференцій, чатів, круглих столів, інтерактивних лекцій та вікторин тощо є надзвичайно

мотивуючим та, водночас, гнучким процесом. Викладач та студент можуть як використовувати наявні методи, так і з легкістю коригувати їх.

Перевагами використання інноваційних інформаційних технологій є:

- індивідуалізація навчання (обсягу навчального матеріалу, часу виконання вправ та завдань, оцінювання й контролю якості сформованих навичок);
- використання різноманітного за обсягом та тематикою матеріалу, спроможність швидкого коригування не лише змістового компоненту заняття, а й типології вправ та завдань, залучення тексту, графіки, аудіо та відео вправ;
- наявність зворотнього зв'язку для моніторингу якості засвоєного учнем;
- інтерактивність роботи на занятті;
- створення дистанційного навчання;
- можливість самоосвіти.

Викладач має змогу оперативно реагувати на будь-які проблеми, що виникають під час заняття, коригувати інтерактивність та ступінь індивідуальності завдань. Також варто вказати на врахування таких дидактичних принципів, як

- принцип свідомості й активності студентів;
- принцип науковості;
- принцип зв'язку навчання з практикою;
- принцип системності та послідовності;
- принцип наочності [2].

Завдання викладача також полягає в тому, щоб активізувати пізнавальну діяльність студента, обрати такі методи навчання, які б дозволили створити умови практичного оволодіння мовою для кожного учня, та дали б йому змогу продемонструвати свою активність та творчість [1].

Під час спілкування в іншомовному середовищі студенти вирішують реальні завдання та залучаються до реалістичних життєвих ситуацій. Таким чином, наближеність до повсякденного життя, уведення до кола життєвих ситуацій та розв'язання реальних завдань вчать адекватно й швидко реагувати, створювати власне висловлювання.

Проте, слід пам'ятати про відповідність матеріалів меті уроку. Не слід використовувати інформаційні ресурси безсистемно. Необхідно дбати про те, щоб яскравість форми завдання не затьмарили його зміст і мету. Викладач повинен бути обізнаним та добре орієнтуватися в інтернет-мережі.

Новітні засоби навчання передбачають новітні методики викладання іноземних мов. Проте, жоден комп'ютер чи програма не в змозі замінити викладача, організувати учбовий процес та зорієнтувати студентів на виконання завдань. Інформаційні технології є лише засобом для досягнення поставленої мети, урізноманітнення заняття та мотивації учнів.

В центрі процесу вивчення іноземних мов знаходиться самостійна пізнавальна діяльність того, хто навчається. Саме самостійна діяльність є специфікою цієї галузі знань. З огляду на це, необхідною є більш гнучка система освіти, яка б дозволила отримувати знання тоді й там, де це зручно учневі.

Крім того, учень повинен володіти не лише навичками роботи з комп'ютером, а й засобами роботи з інформацією, що зустрічається в різних джерелах. Для цього першочерговим є володіння різними видами читання: вивчаючим, пошуковим, ознайомлювальним та вміння працювати з довідковими електронними матеріалами.

Учень повинен бути захоплений пізнавальною діяльністю, а отже надзвичайно актуальними видаються сумісні проекти з носіями мови. Для вивчення іноземних мов необхідним є спілкування не лише з вчителем, а й з іншими студентами. Таке спілкування має відбуватися протягом співпраці у різних видах пізнавальної та творчої діяльності.

Контроль за виконанням завдань, засвоєнням матеріалу, вмінням застосовувати його у певних ситуаціях має бути систематичним, будуватися як на основі оперативного зворотного зв'язку так і бути віддаленим у часі.

Література:

1. *Вильямс Р.* Компьютеры в школе / Р. Вильямс, К. Маклин ; [пер. с англ.] ; под ред. В. В. Рубцова. – М. : Прогресс, 1988. – 207 с.
2. *Наумова О. В.* Новые информационные технологии: интернет-ресурсы, компьютерные технологии и телекоммуникации в обучении иностранным языкам / О. В. Наумова // Лингвистика и методика преподавания иностранных языков : электрон. научн. изд. – Вып. 4. – М., 2012. – С. 329–346.
3. *Полат Е. С.* Компьютерные телекоммуникации в школе / Е. С. Полат. – М. : Владос. – 1995. – 175 с.
4. *Sadker D.* Test anxiety: are students failing tests – or are tests failing students? / D. Sadker, K. Zittleman // Phi Delta Kappan. – 2004. – Vol. 85. – № 10. – P. 740–751.

УДК 81.1
ББК 67.3
О62

*Рекомендовано до видання Вченою радою
Харківського регіонального інституту державного управління
Національної академії державного управління при Президентіві України,
протокол № 9/186-15 від 15 жовтня 2013 р.*

Редакційна колегія: д.е.н., проф. *О. Ю. Амосов* (відп. редактор); к.пед.н., доц. *Л. В. Амосова* (відп. секретар); д.держ.упр., проф. *В. Б. Дзюндзюк*; к.держ.упр., доц. *А. О. Кузнецов*; д.філол.н., проф. *В. П. Сімонок*; к.філол.н., проф. *Л. В. Скрипниченко*; к.пед.н., доц. *В. М. Шур* (заст. відп. редактора).

Відповідальна за випуск к.пед.н., доц. *Л. В. Амосова*

О62 **Оптимізація процесу навчання іншомовного спілкування спеціалістів-нефілологів** : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 25 – 30 червня 2013 р. – Х. : Вид-во ХарПІ НАДУ “Магістр”, 2013. – 108 с.
ISBN 966-390-107-7.

У збірнику вміщено матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції з актуальних питань методики, психології та філології навчання іноземних мов спеціалістів-нефілологів, що була проведена кафедрою іноземних мов Харківського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентіві України на базі Центру підготовки та удосконалення кваліфікації управлінських кадрів (м. Феодосія) 25 – 30 червня 2013 р.

Для викладачів іноземних мов, науковців, аспірантів та докторантів вищих навчальних закладів, що здійснюють підготовку управлінських кадрів, а також спеціалістів інших галузей знань.

Матеріали публікуються в авторській редакції.